

Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron (L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Ys. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályaudvaron és vidéken 5 lej Bakarestben is 5 lej

UJ KELET

Dr. Mamasette

BUDAPEST I. Diszter 2 ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — — 600
Negyedévre	— — 320
Egy hónapra	— — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 3—

1927 június 14 Kedd

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 130 szám

5687 Szíván 14

A Zsidó Választási Blokk elhatározta, hogy a nemzeti parasztpárttal kollaborál

A Zsidó Választási Blokk nagygyűlésének mai határozata, amellyel leszögezte magát a közeledő választásokra a nemzeti parasztpárt mellett, jöllehet az előzmények után nem érkezett meglepetésszerűen, mégis döntő fordulatot jelent az erdélyi zsidóság politikai életében. Aki végighallgatta a Zsidó Választási Blokk mai gyűlésének lefolyását, azokat a magasnívójú és minden elfogult egyéni szenvedélytől ment vitákat, amelyben a gyűlés résztvevői a helyzetet megvilágítani igyekeztek és a zsidóság politikai magatartására nézve a leghelyesebb utat keresték, azt a biztató meggyőződést merítették, hogy az erdélyi zsidóság kiküldöttjei teljes politikai érettséggel érzik azt az súlyos felelősséget, amellyel a bármilyen irányban történő döntés jár.

Ami ezt a gyűlést a többi szokványos politikai összejövetelektől főként megkülönböztette, az volt, hogy amellelt, hogy mindvégig megmaradt a szigorú realitások talaján, egy pillanatra sem súlyodt le a személyi érdekek és pártopportunitások sekélyes színvonalára, hanem megőrizte azt a magasabb etikai tartalmat és méltóságot, amely egyedüli mozgató ereje lehet minden kisebbségi politikai megnyilvánulásnak. A Zsidó Választási Blokk pontosan megvizsgálta azokat a lehetőségeket, amelyek a mostani választások során a zsidó lakosság számára kínálkoznak, seregszemlét tartott az egymással szemben álló pártok fölött és arra az elhatározásra jutott, hogy az adott viszonyok között a román nemzeti parasztpárttal kötendő választási kartell felel meg az erdélyi zsidóság erkölcsi és politikai célkitűzéseinek.

A gyűlés leszögezte ugyan, hogy minden más

párttal való kollaborációnál szívesebben látná az önálló zsidó választási lista küzdelembe indulását, vagy a többi kisebbségekkel alkotandó közös választási blokkot, minthogy azonban ezek megvalósítása ez idő szerint nem látszik valószínűnek, választania kell az egymással szemben álló két nagy román párt között. Amikor a nemzeti parasztpárt és a liberális párt között választani kellett, a Zsidó Választási Blokk nem azt vette figyelembe, melyik párt ígér több mandátumot, vagy melyiknek van módjában — talán választási kortesfogás céljából — több pillanatnyi enyhítést eszközölni az erdélyi zsidóság sorsán, hanem azt kutatta, melyik párt az, amely multjánál és elvi álláspontjánál fogva a legtöbb garanciáját nyújtja annak, hogy az ország zsidó lakossága az őt megillető jogok birtokába léphet.

A nemzeti parasztpárttal kötendő választási kartell mellett döntött a Zsidó Választási Blokk, mert túl a meghatározott időkre szóló mandátumokon és túl a csak rövid időre érvényes paktumos enyhítéseken, egyedül a nemzeti parasztpárttól várhatjuk el az országos politikában a zsidó kérdéssel szemben kialakult közszellem megváltoztatását. A nemzeti parasztpárt az ország egyetlen nagy politikai pártja, amelynek keze sem a felszínen, sem a kulisszák mögött nem játszott bele az antiszemita mozgalmakba, amely a zászlózára irt demokrácia jelszavát a nyugateurópai humanizmus szemzőgéből értelmezi és amely kisebbségi programját Gyulaféhevár cimen örökre felejthetetlenül írta be Erdély történelmébe. A Választási Blokk üléséről alábbi tudósításunk számol be:

A Zsidó Választási Blokk nagygyűlése

(Cluj-Kolozsvár, június 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Választási Blokk országos tanácsa ma délelőtt tíz órakor a Ferdinánd király-uti zsidó hitközség épületében rendkívül látogatott ülést tartott, amelynek egyetlen tárgysorozati pontja annak eldöntése volt, hogy az erdélyi zsidóság milyen magatartást tanúsítson a július havában lezajló országgyűlési választásokon.

A gyűlésen a blokk vezetését dr. Fischer József, dr. Fischer Tivadar, dr. Kertész Jenő, Adler Sámuel hitközségi elnök, Molnár Jakab, dr. Kohn Hillel, dr. Pollák Sándor és Szenes Károly képviselték. A vidéki tagozatok részéről megjelentek dr. Bárdos Imre, dr. Löw Béla, Wasserstrom Sándor, Blayer Adolf, Schwartz Miklós (Nagyvárad), dr. Deutsch Mór (Lugos), dr. Szegő Ernő (Déva), Schiffner Jeromos (Szatmár), dr. Nobel Sándor, Kaufteil Ernő (Temesvár), dr. Halberg Gyula (Beszterce), dr. Fried Ábrahám (Máramarossziget), Engel Jeremiás (Gyergyószentmiklós), Feiler Dezső (Brassó), Terner Jakab, Szinetár József (Zilah), Pethő Tibor (Arad), dr. Mendel Mihály, Fixel Vilmos (Szászrégen), dr. Krausz Mór, dr. Engelberg Degső (Marosvásárhely) és Rosenzweig M. Jehuda (Dés). Számos vidéki tagozat táviratilag jelentette be csatlakozását a blokk vezetésének határozataihoz. Ezenkívül részt vett az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség számos tagja.

Egység nélkül

A gyűlést dr. Fischer József elnök nyitotta meg és különös örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a vidéki tagozatok képviselői oly nagy-

számban jelentek meg, ezzel is dokumentálván azt a rendkívüli fontosságot, amelyet a mai összejövetelnek tulajdonítanak. Javasolja, hogy a gyűlés vezetősége egy elnökséget válasszon a következő tagokkal: Dr. Deutsch Mór (Lugos), dr. Szegő Ernő (Déva), dr. Bárdos Imre (Nagyvárad), dr. Nobel Sándor (Temesvár), Boskovics József és Szenes Károly (Kolozsvár). A gyűlés jegyzőkönyvének vezetésére Weinberger Nándor főtítkárt kéri fel.

Miután a megválasztott elnökség elfoglalta a helyét, dr. Deutsch Mór átadja a szót dr. Fischer Józsefnek, aki beható jelentést tesz a blokk vezetésének eddigi tárgyalásairól. Hangsúlyozza, hogy nem kívánja befolyásolni a hozandó határozatokat, hanem azt teljesen a jelenlévők szabad akaratára és józan belátására bizza. Ismerteti az országos zsidó párt előkészítő munkálatait, amelyek már abba a stádiumba jutottak, hogy várható volt annak közeli megvalósulása. Váratlanul közbejött azonban az utóbbi napok nagy politikai átalakulása, úgy, hogy a romániai zsidóság ismét egységes szervezet és vezetés nélkül volt kénytelen szembenézni az eseményekkel.

A politikai lehetőségek

Felsorolja a lehetőségeket, amelyek mellett a zsidóság részt vehetne a választásokon. Ezek a lehetőségek a következők:

1. Önálló zsidó lista.
2. Részvétel egy megalakítandó kisebbségi blokkban.
3. Kartell a liberális párttal.
4. Kartell a nemzeti parasztpárttal.

E lehetőségek közül az első kettő az adott viszonyok között nem valósítható meg, mert a zsidó listára a zsidóság még nincsen kellőképpen felkészülve, a kisebbségi blokk gondolata pedig még csak embrionális állapotban van. Marad tehát az utóbbi kettő. Meg van a lehetőség arra, hogy a zsidóság bármelyik párttal választási kollaborációba lépjen. Ismerteti dr. Fildermann-nak, az Uniunea Evreilor Romani elnökének a liberálisokkal folytatott tárgyalásait, amelynek során a liberálisok amellelt, hogy bizonyos elvi természetű ígéreteket is tettek a zsidóságnak, hajlandók listáikra öt zsidó kamarai és két szenatori jelöltet felvenni. E mandátumok közül az Uniunea kettőt az erdélyi zsidóság számára ajánlott fel.

Tárgyalások a nemzeti parasztpárttal

A Zsidó Választási Blokk vezetősége a nemzeti parasztpárttal, illetőleg annak elnökével, Maniu Gyulával folytatott ismételt tárgyalásokat, amelynek során azt tapasztalta, hogy ez a párt szintén a legnagyobb készséggel hajlandó választási megegyezést létesíteni az erdélyi zsidósággal.

Kezdetét veszi a vita

Dr. Fischer József objektív referátuma után kezdetét vette a több óra hosszát tartó vita. Nem áll módunkban a vita teljes anyagát közölni, mivel a gyűlés bizalmas természetűnek nyilvánított és így csak a lényegesebb felzólalásokat ismertethetjük.

Engel Jeremiás (Gyergyószentmiklós) az önálló zsidó lista mellett tör lándzsát. Szerinte ez az egyedüli mód, hogy a zsidóság méltón és tisztességesen vegye ki a részét a választásokból.

Dr. Klein Miksa kijelenti, hogy ő mint az Uniunea Evreilor Romani erdélyi képviselője vesz részt a gyűlésen és ezért kötve van az Uniunea központi határozataihoz. Ellene van úgy az önálló zsidó listának, mint a kisebbségi blokknak, mert mindkettőt megvalósíthatatlannak tartja.

Dr. Fried Ábrahám (Máramarossziget) szintén megvalósíthatatlannak tartja jelenleg az önálló listát.

A kisebbségi blokk: létérdek

Dr. Krausz Mór (Marosvásárhely) szerint etikai kötelességünk keresni a kisebbségekkel való együttműködést és kéri a gyűlést, hogy ilyen irányban utasítsa a vezetését.

Dr. Halberg Gyula (Beszterce) hangsúlyozza, hogy a kisebbségi blokk megteremtése létérdeke minden ittélő kisebbségnek.

Dr. Kertész Jenő azon a nézetben van, hogy keresni kell a lehetőségeket a fennálló kisebbségi pártok demokratikus elemeivel való együttműködésre. Könnyen megvalósíthatónak tartja a szociáldemokratákkal kiegyeztetve, a demokratikus blokk létrehozását.

Dr. Kohn Hillel ugyancsak a kisebbségekkel való együttműködést javasolja és kihangsúlyozza, hogy bár ő a is realpolitika híve, de ez még nem jelenti azt, hogy politikai kufárokká kell válnunk. Sohasem szabad lesiklani elvi és erkölcsi színvonalunkról.

A liberális paktum mellett

Ezután ismét dr. Klein Miksa kér szót és hosszabb beszéd keretében jelenti be, hogy az Uniunea Evreilor Romani a liberális párttal kötött választási megegyezést s ez a határozat őt is kötelezi. Felszólalásának az a célja, hogy a Zsidó Választási Blokkot is megnyerje a liberálisokkal való együttműködés gondolatának. Ismerteti dr. Fildermann tárgyalásait a liberális párttal és méltatja azokat az előnyöket,

pszalón

ETESER

Postiche frize...

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

Memorandului 10.

amelyeket a liberálisokkal való együttműködés a zsidóságra jelent. Az a véleménye, hogy a nemzeti parasztpárt sem nyújt több garanciát a zsidóság jogai szempontjából, mint a liberálisok, ezzel szemben a liberális párt az ország leghatalmasabb erőtegyezője, amelynek, ha akar — módjában áll segíteni. Biznunk kell a regáti zsidóság vezetőinek józan ítélőképességében és ezért javasolja, hogy a regáti zsidósággal együtt a blokk is támogassa a liberálisokat.

A nemzeti parasztpárt: a zsidóság fegyvertársa

Dr. Marton Ernő néhány kiegészítést fűz dr. Fischer József referátumához, amely után dr. Fischer Tivadar emelkedik szólásra és hosszabb beszédben tör lándzsát a nemzeti parasztpárttal való kollaborálás gondolata mellett. Ismerteti azokat a szívélyes relációkat, amelyek a zsidó blokk és a román nemzeti párt között évek hosszú sora óta fennállanak és hangsúlyozza, hogy ez a fegyverbarátság több ízben megállította már a tüzpórákat. Rámutat a nemzetipárti fiatalok, az úgynevezett „Chemarea”-csoport szép tevékenységére és arra a kokluzióra jut, hogy a nemzeti parasztpárt az egyetlen politikai csoport Romániában, amely az igazi demokráciát képviseli, s amelynek gyökere a tömegekben van. Az erdélyi zsidóság nem indulhat küzdelembe ama párt ellen, amely az erdélyi lakosság nagy többségének bizalmát bírja, mert ez azt jelentené, hogy az erdélyi románokkal vesszük fel a küzdelmet. Nem kételkedik benne, hogy a nemzeti párt szintén lehetővé fogja tenni, hogy az erdélyi zsidóság megfelelően legyen képviselve a parlamentben és ebben a biztos feltevésben javasolja a gyűlésnek a nemzeti parasztpárttal való kollaborációt.

A bánati zsidóság a nemzeti parasztpárt mellett

Dr. Nobel Sándor (Temesvár) rendkívül talpraesett és nagyhatású beszédében a bánati zsidóság ama álláspontját tolmácsolja, hogy a zsidóság csakis a nemzeti parasztpárttal kössön választási megegyezést. Hosszan megindokolja, hogy ez a magatartás nemcsak a legmértöbb, de egyben a legtöbb előnyt is jelenti a zsidóság számára.

Ezután napirendi vita következett, amelynek során elhatározták, hogy a vitát az előrehaladt időre való tekintettel délután folytatják.

A délutáni ülésen dr. Halberg Gyula (Beszterce) követeli, hogy az a párt, amely a megegyezést létesíti, megfelelő mandátum-számot biztosítson a zsidóságnak.

A vezetőség döntson!

Fixel Vilmos (Szászrégen) javasolja, hogy a gyűlés ne hozzon végérvényes határozatot, hanem adjon felhatalmazást a vezetőségnek a végleges döntésre.

Schwartz Miklós mérnök (Nagyvárad) elfogadja Fixel javaslatát, de hangsúlyozza, hogy csupán mandátumok kedvéért nem szabad lekötnünk magunkat egy olyan párt mellé, amelytől eddig csak rosszat kaptunk.

Adler Sámuel (Kolozsvár) az ortodoxia álláspontjának vél kifejezést adni akkor, amikor kijelenti, hogy a zsidóságnak oda kell orientálnia, ahol nagyobb lehetőség kínálkozik számára. Minthogy nem vagyunk felkészülve egy önálló zsidó listára, célszerűbb, hogy együtt menjünk a regáti zsidókkal és támogassuk a liberális pártot.

Dr. Deutsch Mór elnök hangsúlyozza, hogy a választási blokk nem tehet különbséget sem ortodox, sem neolog, sem cionista, sem nem-cionista zsidók között, hanem csakis az egyetemes zsidó érdekeket tarthatja szem előtt.

Molnár Jakab szintén amellet foglalt állást, hogy az elnökségnek szabadkéz adassék a végleges döntésre.

Dr. Fried Abraham javasolja, hogy egy öttagú bizottságot küldjön ki a gyűlés, amely teljhatalommal járjon el a továbbiakban. Dr. Halberg és Schiffer Jeromos felszólalásai után dr. Lobstein követeli a demokratikus és progresszív pártokkal való együttműködést.

Tiszta elvi alapoz

Dr. Kertész Jenő sajnálatosnak tartja, hogy bevonták az ortodoxia fogalmát a politikai vitába. Sajnálatos, hogy a regátiaktól az alkudozás szellemét akarjuk eltanulni. Mi nekünk tiszta elvi alapon kell állani. Miként az egyén-

nek, úgy a szervezetnek is csak a tekintély lehet az alapja.

Szinetár József (Zilah), mint orthodox hitközségi elnök jelenti ki, hogy a politikában nem szabad különbségnek lenni zsidó és zsidó között, hanem csakis az egyetemes érdeket szabad figyelembe venni.

Dr. Jakobi Emil, mint az Uniunea kolozsvári fiókjának elnöke, kéri a gyűlést, hogy számoljon a célszerűségi szempontokkal és csatlakozzék a regáti zsidósággal egyetértően a liberálisokhoz.

„Ne küldjünk erkölcsi hullákat a parlamentbe“

Ezután következett a hosszú vita két zárónoka. Dr. Fischer József mindenekelőtt követeli, hogy a gyűlés precíz és félre nem érthető határozatot hozzon. Nem szabad ilyen fontos kérdésben a döntést a vezetőségre háritani. Őva inti a jelenlevőket, nehogy a hitközségekbe behurcolják a politikai vitákat, mert a hitközségeknek más és magasabb hivatásuk van. Ezután hangsúlyozza az egység fontosságát és figyelmeztet mindenkit, hogy ne bontsák meg az eddig tanúsított fegyelmeztséget. Nem fontos, hogy kapunk-e mandátumot a parlamentben és hányat kapunk. A parlamentben amugy sem tehet sokat egy-két képviselő. De ha sikerül beküldeni valakit, akkor élő embereket küldjünk oda és nem erkölcsi hullákat. Már pedig erkölcsi halál az, ha olesó alku tárgyává tesszük a zsidóság nagy érdekeit. Kéri a gyűlést, hogy döntsön immár legjobb belátása szerint.

Az Uniunea kilép a blokkból

Dr. Klein Miksa bejelenti, hogy látván az általános megnyilvánuló hangulatot, amely a

A Zsidó Választási Blokk határozata

A Zsidó Választási Blokk Kolozsváron 1927. évi június hó 13-án tartott vezetőségi ülése mély sajnálattal állapítja meg, hogy az egységes romániai zsidó politikai szervezet mindaddig meg nem valósulhatott és hogy emiatt, valamint a választások váratlan kírása folytán a romániai zsidóság az 1927 július havában megtartandó választásokon országos önálló zsidó listával részt nem vehet.

A Zsidó Választási Blokk változatlanul törekedni fog arra, hogy az országos egységes zsidó politikai szervezet létrehozassék és az elkövetkező választásokon, mihelyt az önálló országos zsidó lista letételének előfeltételei meglesznek, az országos választásokban önállóan vegyen részt.

Ily körülmények között a Zsidó Választási Blokk orientálódásának természetes iránya a vele sorsközösségben élő kisebbségekkel való kapcsolatok keresése.

Minthogy azonban az egységes kisebbségi blokk létrehozására irányuló tárgyalások teljesen embrionális állapotban vannak és ennél fogva a Zsidó Választási Blokknak döntenie kell afelől, hogy a szemben álló nagy román pártok közül melyikkel kollaboráljon, a Zsidó Választási Blokk elhatározza,

Maniu Gyula nyilatkozik az Új Keletnek

Az Új Kelet munkatársa ma délután felkereste Fűrdő-utcai lakásán Maniu Gyulát, a nemzeti parasztpárt vezérét, aki ma délben az expresszvonattal érkezett Kolozsvárra. Maniu igen szívélyesen fogadta munkatársunkat, aki kérdést intézett hozzá arra vonatkozólag, hogy a liberálisokkal együttesen vagy önállóan indul a nemzeti parasztpárt a választási küzdelemben. Maniu Gyula a következőket válaszolta:

— Önálló listával megyünk a küzdelemben, annál is inkább, mert a liberális párt nem is tett javaslatot választási együttműködésre. Őfelsége a király azt az óhaját fejezte ki, hogy az ország sza-

A nemzeti parasztpárt nem kollaborál a liberálisokkal

Maniu és Bratianu Jonel péntek esti találkozásja nem hozott változást a belpolitikai helyzetben. A két pártvezér nem tudott közös listákban megegyezni és noha politikai körökben még remélik, hogy az utolsó pillanatban a választási kartell mégis csak létrejön, ma már teljesen bizonyos, hogy a két párt önálló listákkal veszi fel a küzdelmet a választásokon.

A megegyezés utolsó terminusa ugyan a keddi nap, de teljesen kizártnak látszik, hogy

Párisból

fürdő-ruhák

érkeztek

SIPOS

harisnyatüzetébe, Cluj, Reg. Ferd. 8.

Vigyázzon a címre

nemzeti párttal való kollaboráció mellett megnyilatkozik, nem óhajta kellemetlen helyzetbe hozni a gyülekezetet és ezért a maga, valamint Uniunea-beli társai nevében bejelenti, hogy a választási blokkból kilép és a határozathozatalban nem vesz részt.

Az elnök dr. Szegő Ernő ezután felteszi a kérdést, hogy elfogadják-e a gyűlés a dr. Fischer József által beterjesztett határozati javaslatot, amely kimondja a nemzeti parasztpárttal való kollaborációt. A határozati javaslat szövegét így hangzik:

hogy önálló zsidó lista és egységes kisebbségi blokk hiányában az 1927 évi július havában lefolytatandó országos választások alkalmával minden erejével a román nemzeti parasztpártot támogatja. Ennél fogva a Zsidó Választási Blokk kötelezi minden egyes tagját, hogy a választások alkalmával a párt választási akcióját teljes erejével támogassa és szavazatait e párt listájára adja le. Utasítja a vezetőséget, hogy ebben az értelemben manifesztummal forduljon Erdély zsidóságához.

A Zsidó Választási Blokk ragaszkodik ahhoz, hogy az általa támogatott párt választási listáján az erdélyi zsidóság megfelelő zsidó képviselőket nyerjen és utasítja a vezetőséget, hogy ebben az irányban a tárgyalásokat az illetékes tényezőkkel folytassa le.

A Zsidó Választási Blokk megállapítja, hogy a Zsidó Választási Blokknak a párt listáján jelölt jelöltjei e pártba be nem lépnek, a kollaborálás tehát a választási törvényben is szabályozott választási kartellnek tekintendő, következésképpen az ezen határozat alapján jelölt zsidó képviselőknek a parlamentben teljes szabad kezét tart fenn.

A gyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta.

bad választásokon döntson a jövő kormányára felől és semmi kétség nincs aziránt, hogy Őfelségének ez az óhaja teljesedni fog. A választópolgárság szavazataiban kifejezett akaratától fog tehát függni, hogy milyen kormány legyen Romániának 4 hét múlva. Részemről meg vagyok győződve, hogy az ország közvéleménye mellettünk van és kitart mellettünk.

— Tudomás van-e Kegyelmes Urnak arról, hogy a Zsidó Választási Blokk egyhanguan a nemzeti parasztpárt támogatása mellett döntött?

— Igen, hallottam — válaszolta Maniu — és írja meg, hogy hálás vagyok a zsidóságnak a velünk szemben tanúsított érzelmeiért és támogatásért.

a két párt az utolsó napon meg tudjon egyezni. A végleges szakításra mutat az a körülmény, hogy Maniu Gyula Bukarestből Kolozsvárra utazott. A liberálisok különben sorra állítják össze az egyes megyékben az önálló listákat, amelyeknek névsorát Duca és Bratianu Jonel vizsgálják felül.

A nemzeti parasztpárt pedig valószínűleg még a mai nap folyamán manifesztumot intéz az országhoz, amelyben kifejtji, hogy a párt

Könyvelő n
regis

beszerzése által. 20
coztás, kitűnő papí
német nyelvű utmu
kereskedelmi törvény
deti, továbbá

Ara400L. V

más pártokkal va
megy a választási
önmagában véve
fesztum felszólítj
hogy szavazataik
mint egyedüli den

A néppárt legu
közöttök Goga is,

Chamb

Lindberg e

Washington, j
pában már fejedé
ünnepélyességgel
megérkezett Ame
félmillió ember
aki már ezredesi
rikai partra, Im
utazott Lindberg
leg a Fehér Házi

Washingtonba
lyességgel és kit
csak a legnagyobb
vonult diszrezde
aranykeresztet t
meghajtották zás
a tömeg óriási ü
hogy Lindberget
nélküli miniszter

— Ön ma A
dotta beszédében
hatott, könnyes
intézett beszéd

Newyorkban
Lindberg fogadta
a hős pilóta. A
általános munkas

Oroszo
Trockijt, E

London, juni
ciai szakítás s a
ország belső élet
kat hozott létre
tartásban is érez
örizhető hírek
terrorisztikus ko
az a célja, hogy

végleg leszár
mal és eltá
kommunista
a szélsőség
politik

Állítólag Sta
jevet és Radek
Szbériába szám
tállal.

Ezenfelül be
gesebb izgatás
szcvtetkormány
hogy része van
szításában és V

Angol rész
igyekeznek ez
Oroszországban
lyan. Ezt bizony
utóbb tartott
nemzetközi bur
totta meg harcá

amelyre a s
val felelhet
egy

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen
biztos gyógyulást talál Bizsán (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olesó keresztény és **נשך** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Naponta térés tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizsai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare

Nagy István képiállítása

A nyári szezon ellenére Kolozsvár művészeti életében jelentős események zajlottak, illetve zajlanak le az utóbbi napokban. Demján Tassy pár nappal ezelőtt zárult szeszenciós gyermekportré-tárlata után tegnap Nagy István képiállítása nyílt meg a kolozsvári vármegyeház üvegtermében.

Nagy István neve a háboru utáni magyar pikturában rendkívül súlyos hangzása lett, körülbelül olyan varázsu, mint annak idején a Csók Istváné, vagy az Iványi Grünwaldé volt. És tegyük hozzá — ez a varázsu nem mesterseges és nem erőszakolt, inkább természetes velejárója egy olyan komoly egyéniség művészetének, mint amilyen a Nagy Istváné.

A hódolat és elismerés, amely Nagy István művészetét körülveszi, — nem a népszerűségnek szól, hanem súlyos veretű kivételességnek, mert Nagy István nem a szokványos polgári izlés festője, nem szól a hatszögű színek és banális témák kedvelőjéhez, — ellenkezőleg: nagyon komoly és nagyon megértő műértők piktorai, anélkül, hogy ezt gögös érzatossággal tennék.

Ujjonnan kiállított portréi, esemény- és tájképei ugyanazt a bensőségesen komoly, olykor komor tónust vetítik elénk, mint eddigi képei. Csakhogy ez a komor és a változatosságában, lírai színezésében olyan hatást gyakorol, mintha a természet leggazdagabb tájairól volna ellesve — annyira átvölvi egy merengő és víziókkal telített művészlelek álomvilága, mintha Irisz fátyolán keresztül néznék őket.

Nagy István portréinak karakteréből és kifejezéseiből hiányzik a moroly és a derű, de ezért a hiányért bőven, szinte fölösen kárpótol bennünket az erő és a mélység. Van egy magyar paraszt-feje, mely szinte vers, vagy novellatémául kínálkozik: e paraszti fejnek komor dacosságából egy egész fajta élete, küzdelme és állhatatossága szól hozzánk, meggyőzően és megragadóan. A képzőművészet egyik legnagyobb feladata mindig az volt, hogy a szín és tér szük adottságai mellett fátumot és sorsszerűséget érzékeltessen. Ennek a feladatnak úgy a multban, mint a jelenben csak a legnagyobbak tudtak eleget tenni és talán értékmérőül szolgálhat az a megállapítás, hogy Nagy István is megoldja ezt a feladatot.

Nem banális külső hűsége törekszik arképein, hanem belső igazságra. Jellemez, szinte belletrisztikus élességgel. Ecsetével nemcsak alkot, vagyis a változót, az elmulásnak kitett rögzíti meg a maradandóság számára, hanem leleplez is. Éles szemével a vesébe lát és a hallgatás mögött, melyet portréi figuráinak ajkaira kényszerített, odavarázsolja az eltitkolt emberi motívumokat is.

Tájképein inkább a lírai hangulatok epikai szélességbe fogott színei vibrálnak: mély kék és álmodozó zöld színek, melyeken a meghatottság harmata szikrázik, a természet pompáján elálmodozó kedély csöndes öröme.

A legtöbb festő képei csak szemmel meglátottak, a kifejezés pontoságáért való küzdelem eredményei. Nagy István azonban szinte belső kontaktusban van műveivel, meg-megújuló élmények számára, nemcsak formákba öntött életrejelések, hanem életformák is, amelyekben belső feszültségeit sugározza ránk.

Modern festő Nagy István és mégis távol áll minden szecessziótól, ami a formákat és a formanyelvet illeti. Mentés minden stilromanikától, épen ezért nem stilusba és kifejezés-

beli különlegességekbe transzponálja belső tartalmiságát, hanem gazdag tartalmisága és fel-fogása találja meg a legmegfelelőbb formai ke-reteket, színeket és kompozíciókat. Az újabb szecessziós irányzatok, irodalomban és képző-művészetben — elcsépett megállapítás, mégis minduntalan hangsúlyozni kell, — a mondani-való és az élmény hiányát kifejezésbeli extra-vaganciákkal kenik el, ezzel szemben az igazi egyéniség mindig harmóniában van belső vilá-gával és külső formáival.

Ez a fölényes, szinte robusztus harmónia, a modern lélek érzékenysége és a férfias hatá-rozottság Nagy István képeinek fő jellemvo-nása. A rembrandti iskolából, mellyel a modern festészet korszaka kezdődött, ez az erdélyi

származású piktor a sötét tónusok szeretetét mentette át, de át- és átszötte a keleteurópai és főleg erdélyi tájak localcouleurjével, a mi ideges világunk szomorúságra hangolt kedély-megnyilatkozásaival.

Nagy István ezen újabb tárlatával is azt látszik bizonyítani, hogy leszűrt és megállapo-dott művész, aki tul van a kísérletezések kor-szakán. Mégis azt hisszük, hogy újabb fejlő-dési fokozatok állanak még most is előtte s legközelebbi tárlata már gazdag belső világá-nak meglepő megnyilatkozásaival fogunk ta-lálkozni.

Nagy István tárlata huszadikáig lesz nyitva és egész napon át megtekinthető.

Salamon László

Véres utcai harcok után Leon Daudet megadta magát

A kommunisták hatalmas üntetésben követelték a kormánytól Daudet elfoga-tását. Rendőrség szállította meg az Action Francaise szerkesztőségét

Páris, június 13. Legutóbbi számunkban be-számoltunk arról a hollatlan esetről, hogy Leon Daudet, a francia rojalisták vezére, az „Action Francaise“ szerkesztője, akit a bíróság egy rágal-mazási ügyből kifolyólag öthónapi börtönrre ítél-t, szerkesztőségében elbarikádította magát, azzal a szándékkal, hogy semmi körülmények között sem adja meg magát az elfogatására érkező hatóságoknak.

Ezzel egyidejűleg az „Action Francaise“ szer-kesztőségét rojalista ifjakból álló testőrség vette körül, ami egész párisban óriási izgatottságot kel-tett és mint távirataink jelentik, véres összeütkö-zésekre adott alkalmat.

A kommunisták ugyanis Leon Daudet és a rojalisták megatérítésében provokációt láttak és tömegfelvonulásban követelték a kormánytól, hogy kényszerítse Daudet-t, büntetése megkezdésére. A tüntetők az „Action Francaise“ szerkesztősége elé vonultak, mire Daudet testőrsége botokkal és bokszerekkel támadtak rá a kommunistákra.

A harcra elősiető rendőröket a kommunisták és

a rojalisták egyesült erővel félóra harcban legyőz-ték. A harc közben 30 rendőr megsebesült, közi-lük 12 kórházba került. A kommunisták és a rojalisták közül huszan sebesültek meg. Újabb rendőrcsapat sietett elő, hogy a verekedést lesze-relje, amelynek közbelépése azonban szintén siker-telenül végződött. Végül is éjfélkor egy lovasroham-nak sikerült szétverni a tüntetőket. A nagy vere-kedésben a rendőrök civilbe öltözött rendőröket tüntetőknak néztek s az egyik rendőrkapitányt úgy megkardlapozták, hogy kórházba kellett szállítani.

Csak a reggeli órákban, körülbelül félnyo-le tájban sikerült a rendőrségnek Leon Daudet t meg-adásra kényszeríteni. Amikor Daudet megadta ma-gát, a rendőrség az egész szerkesztőséget megszá-lította. Leon Daudet valószínűleg azért adta meg magát, mert a rendőrfőnök azt kiáltotta fel az utcáról hozzá, hogy ha elakarja kerülni a szükségtelen vérontást, adja meg magát. Daudet végül is belátta, hogy a tuleróval szemben reménytelen az ellenállása.

Látogatás Voronow majomfarmján

„Másfélmillió majom esik másfélmilliárd emberre“

(Páris, június 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mentone közelében, a francia-olasz határon, de olasz földön fekszik Voronow professor fő-hadiszállása, a Grimeldi-kastély.

Néger szolga nyit ajtót és a látogatót be-kiséri egyenesen a professor dolgozószobájába. A szolga helytel kínál meg, cigarettát ad és figyelmeztet, hogy a tanár ur nyomban jön, addig tessék újságot olvasni.

Öt perc és a professor megjelenik. Nap-baraitott, erős, tagbaszakadt ötvenes körüli férfi.

— Elvonultam — mondja — ide ebbe a titokzatos várkastélyba, mert nyugodtan és zavartalanul akarok dolgozni. Ha közelebb laknék Mentonehoz, vagy pláne, ha bent a városban laknék, akkor bizony nem tudnék ellentállani a turisták és kíváncsi népség ostromának.

Szó került azután a Steinhach-féle konkur-renciáról.

— E szó „konkurrencia“ — mondotta a tudós — egyáltalában nem talál. A kettőnk ifjító metódusa között, népszerűen kifejezve, az a különbség, hogy míg Steinhach professor az emberi motort „reperálni“ kívánja, addig én a régi és lejátszott motort egy erőteljes új motorr-al akarom kicserélni. Minden nehézség szá-momra az, — mondotta mosolyogva — hogy a másfélmilliárd emberrel szemben mindössze másfélmillió majom áll rendelkezésre. Eszerint az elemi kötelesség a majomállomány szaporí-tásából áll.

Meglátogattam a professor kísérletében a majomketreceket. Központi fűtéssel és ventilá-cióval vannak ellátva a ketrecek, külön fülkék-vel, nyitott és zárt helyiségekkel. A professor elmondotta, hogy egy pávián ára ma ötezer és nyolcezer francia frank között váltakozik és egy fiatal orangutang tizenötezer frankba kerül.

Külön pavilonban vannak elhelyezve a kísér-leti célokra megoperált majmok. Apró, világos cellák, matrácok és szőnyegek butorai e kórház-nak. A megoperált majmok között eddig mind-össze ketten hullottak el és pedig az operáció közben szerzett vérmérgezés következtében. Az egyik áldozat a világhíres Nóra volt, a nőstény csimpánz, amely a stockholmi orvoskonferencián általános feltűnést keltett. Ezt a majmot Voro-

now operatív uton mesterségesen megterméke-nyítette. A harmadik hónapban nyilvánvaló jelei mutatkoztak a megtermékenyítésnek, de a ne-gyedik hónap egyik reggelén vérebén fetrengve találták az állatot. Valószínű, hogy éjszaka abortált, de ezt nem lehet pontosan megállá-pítani, mert az ilyen állatok embryo-maradékait fölfalják.

A farm fölött egyébként egy házaspár ügyel föl. A férfi holland származású, aki azelőtt Jávaszigetén állatszédítő volt. A mentonei majomfarmon Voronow egyébként nem dolgozik tisztára tudományos kísérleteken. Az embereken az ifjító eljárást Voronow orvosi munkatársai végzik Párisban. Voronow professor minden három hónapban egyszer Párisba utazik, ahol a „megifjított“ pácienseket vizsgálja meg. Azután visszautazik a Grimeldi-kastélyba.

„Brennabor“
gyermek
kocsi

volt és marad
a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Visszonteladónak nagy
árfelármény

Ön sötétségben él

ha nem követi a világkultura haladását. Küldjön 20 leit bélyegben a négynyelvű Ex Libris egy számáért Lepage-nak, Cluj

Az ujon

A köz

(Prága, jun-tól.) Masaryk T-ság újra megválasztása alkalmán ki a csehszlovák demokrácia lényegében a férfierő és gon- ezért manifestálódására tarthatnak a formák, a nép- lam életét és s- talom egy. A- uralmát jelenti alkotmánytörvé- uralmat és a t- pitja, hogy mi- jó, azonban ne- minthogy ez v- meghatározása- zatokra. Minde- tulajdonképen- bőző dolgokat- valóknak.

— A renes- a modern tört- fogalmi. A v- koznak a társa- is egyesek tel- felbomlást, vis- támadást látna- kulásokban.

A valósággt felbomlása sülése hala

Minden állam- politikai párt- dik a saját és- ban kell hogy- állam számár- vivő. Igen hel- szociális felada- met. A moder- kell uralkodni- azt, hogy a k- élet problémái- oldják meg, lenniök és ért- megszerzését

A modern örzésére és Ez a cen- lényegében lutizmusho tett, a mod- kratikus c- ahol az ál

A modern aut- az abszolút ál- módban és a

Az új álla- séges erőnek igazgatásban. az alapelvnek vannak hiány- azonban ellen- lásról, ha ne- beszélnek. A

Az ujonnan megválasztott Masaryk manifesztumban száll sikra a modern demokráciáért

A köztársasági elnök a parlament utján manifesztumot bocsátott ki Csehszlovákia népehez

(Prága, június 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Masaryk Tamás, a csehszlovák köztársaság újra megválasztott elnöke tegnap megválasztása alkalmából manifesztumot bocsátott ki a csehszlovák néphez, melyben a modern demokrácia lényegét vázolja egy igazi nagy államférfi és gondolkodó elokvenciájával. Epen ezért manifesztuma az egész kulturvilág érdeklődésére tarthat számot. A manifesztum legérdekesebb részleteit itt adjuk: A köztársaság a forma, a nép a tartalom. A nép adja az állam életét és szellemét. De a forma és a tartalom egy. A csehszlovák köztársaság a nép uralmát jelenti, a nép által és a népért. Az alkotmánytörvény csak kodifikálja ezt a népuralmat és a többi törvénnyel együtt megállapítja, hogy mit kell megtartani és hogy mi a jó, azonban nem szabja meg a jólét határait, minthogy ez változó. Epen ennek a jólétnek a meghatározása osztja a népet pártokra és irányzatokra. Minden politikai vita, viszály és harc tulajdonképpen azért van, mert a pártok különböző dolgokat tartanak a köztársaság javára valóknak.

A reneszánsz, reformáció és forradalom a modern történelemírásnak gyakran használt fogalmai. A világháború után sokat gondolkoznak a társadalmi átalakulások okain és itt is egyesek teljes felbomlást, mások részleges felbomlást, viszont mások újjászületést és fel-támadást látnak ezekben a társadalmi átalakulásokban.

A valóságban úgy a nagy impériumok felbomlása, mint az új államok létesülése haladást és újjászületést jelent.

Minden államférfi, minden politikus, minden politikai párt és általában mindenki, aki törődik a saját és a többi nemzet sorsával, tisztában kell hogy legyen, hogy mi az, ami az állam számára fölösleges, ártalmas és romlásba vivő. Igen helyes, ha különösen a gazdasági és szociális feladatoknak szentelünk nagy figyelmet. A modern államban összkulturpolitikának kell uralkodnia. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a komplikált törekvések és kultur-élet problémáit a parlamentek és a hatóságok oldják meg, de ezeknek is megértéssel kell lenniük és érteniük kell a kultúra harmónikus megszervezését.

A modern állam az egész közélet ellenőrzésére és központosítására törekszik. Ez a centralizmus, amely az állam lényegében fekszik, régen az abszolutizmushoz és az oligarchiához vezetett, a modern állam azonban a demokratikus centralizmus felé törekszik, ahol az állam az autonómián nyugszik.

A modern autonómia természetesen más, mint az abszolút állam korában volt. A különbség a módban és a minőségben van.

Az új állam demokratikus és minden egészséges erőnek teret enged az intenzív államigazgatásban. Teljes tudatában vagyok ennek az alapelvnek, tudom, hogy a demokráciának vannak hiányai, még hozzá jelentős hiányai, azonban ellentmondok azoknak, akik pusztulásról, ha nem is a demokrácia pusztulásáról beszélnek. A demokrácia még a kezdet kezde-

tén van fejlődésének, míg a régi államformák ezer és ezer éven keresztül fejlődtek. A demokrácia, a valódi demokrácia, a tényleges demokrácia még a kezdet kezdetén van. A mi korunk politikailag és államilag is átmeneti periódust képez.

A demokrácia az erőszak végét és valamennyi vallási, kulturális, politikai, nemzeti, gazdasági és szociális előjog megszűnését jelenti.

Az uralomravágyás és a nagyravágyás erős tényezők voltak a politikában, az emberek még ma is különböző előnyöket szereznek maguknak a politika által, azonban az állam jóléte és a nép műveltsége megköveteli a kölcsönös jóakaratot. A külpolitikában is el kell pusztulnia az erőszak és a hazugság érveinek.

Hogy egyik polgár a másiktól vallás-

Botrányba fulladt a III. ker. TVE—Universitatea mérkőzés

Iagerült nézők inzultálták a budapesti csapat néhány játékosát

Cluj-Kolozsvár, június 13. Tegnap délután került lebonyolításra a városi sporttelepen az Universitatea és a budapesti III. ker. TVE nemzetközi mérkőzése. A mérkőzést a budapesti csapat nyerte meg 5:3 (1:1) arányban. A meccs a második félidőben eldurvult. Az izgatott hangulat átsapott a közönségre is. Seliceanu bíró egy izléstelen kiszólása miatt kiállította Lengyel III. ker. játékosát, akit a pálya elbágyásakor néhány fiatal-

Kéjutazások a Stella d'Italia salongőzhajóval

Legközelebbi indulások:

- Utazás Olaszország körül, a francia Rivieráig, július 2-től 20-ig. Utiköltség 27 angol fonttól fölfelé.
- Utazás Északafrika, Görögország és Dalmáciába július 21-től augusztus 6-ig. Utiköltség 24 angol fonttól fölfelé.
- Utazás: Görögország, Rhodus, Kréta és Málta — augusztus 8-tól 23-ig. Utiköltség: 22 1/2 angol fonttól fölfelé.

Ezen, valamint az ezutáni utazásokról szóló kimerítő prospektus és utleírásingyen kapható: **COSULICH LINE**

Bucuresti, Calea Grivitei 181.

ban vagy világnézetben különbözik, hogy különböző nemzethez vagy párt-hoz tartozik, nem jöhet tekintetbe akkor, amidőn együttműködésre vagyunk szorítva. A demokratikus állam mindenekelőtt jogosan követeli meg saját polgárainak elismerését.

A demokráciában a polgárság nem lehet érzéketlen a közélettel szemben, de nem szabad felülnie a viszályoknak és a kicsinyes harcoknak sem. A sasok nem látják meg a legyeket, csak a denevérek látják azokat.

Egy szocialista diákgyűlés robbantotta ki a bécsi egyetemi zavargásokat

Több éleveszélyes sebesülés. Szociáldemokrata és kampós kereszties diákok harca

(Bécs, június 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Röviden jelentette az Uj Kelet, hogy az osztrák fővárosban véres zavargások miatt be kellett zárni az egyetemet. A lapok a zavargások okául a numerusz klauzuzst jelölték meg, ami azonban tévedés volt és onnan származott, hogy a verekedés egy gyűlésből indult ki, amelyen egy szociáldemokrata diák a „szociális numerusz klauzuzs” címen tartott felolvasást.

Az események egyébként szemtanuk leírása szerint következőképpen zajlottak le:

Pénteken este a szociáldemokrata diákszövetség gyűlést hívott egybe az egyetem kis dísztermébe. A terembe négyszázan jöttek, jórészt kampós kereszties diákok is, akik, mihelyt Csadek, a szocialista diákok elnöke megkezdte előadását a szociális numerusz klauzuzsról, éktelen lármába kezdtek. Az előadó bevárta a zaj lecsillapultát és tíz percig zavartalanul folytathatta előadását. Ekkor azonban újból kitört a lármá. Bohmann elnöklő szocialista diák tulharsogta a lármát és követelte, hogy a kampós keresztiesek hagyják el a termet.

Erre azután még nagyobb erővel tört ki a vihar. A diákok ököllel és gummibotokkal rohanták meg egymást, míg végül a szocialista diákok kiszorították a kampós keresztieseket a teremből. A verekedés hevében többen súlyosan, egy Fröschl nevű diák pedig életveszélyesen sebesült meg. A mentők nyomban kivonultak és első segélyben részesítették a diákokat. Fröschl és Felix Frankl, Ernst Adlert, Richard Baumgartner és egy hölgyet pedig a klinikára vitték, ahol ezek közül kettő megoperáltak.

Később Molisch rektor maga is intézkedett és kiűrtette a termet. A szocialista diákok az aulában újra összetűztek a kampós keresztiesekkel, akiket egy josefstadi gyűlésről az egyetemre jött német nemzeti csoport támogott. Az így megerősített kampós kereszties csapat leszorította a szocialistákat az egyetem előtti lépcsőkre, ahol a rendőrség széjjelozlatta őket. Az egyetemről később kitudult kampós kereszties diákok a közeli Burgszínház előtt újra megtámadták a szocialista diákokat. Itt azonban a rendőrség lépett közbe és többet előállított.

Az egyetemi botrány ügyében dr. Friedjung docens néhány megsebesült szocialista diák élén megjelent a rektornál és ingerült hangon kért elégtételt azért, mert a rektor megtűrte, hogy az aulába illetéktelen elemek jöhettek. A rektor ki-

jelentette, hogy a pedellusok az ő tudta nélkül engedték be a gyűlésről megérkezett kampós keresztieseket az aulába. Egyben a legszigorubb vizsgálatot rendelte el és bizonytalan időre bezárta az egyetemet. A diákok összegyűjtötték a hadszíntéren hagyott gumibotokat és egyéb verekedő szerszámot abból a célból, hogy azokat az osztrák nemzetgyűlés elé vigyék.

— Egy 65 éves asszony féltékenységből agyonütötte 70 éves férjét. Budapestről jelentik: Ma reggel a magyar főváros egyik külvárosi házában Misik Lipótné 65 éves asszony, aki 70 éves férjét állandóan féltékenységi jelenetekkel üldözte, merényletet követett el az ura ellen. Misik Lipót ma a rendes időben munkába készült, amikor az asszony újabb szökváltást inszenált, majd egy kalapáccsal rátámadt és olyan erővel ütötte föbe urát, hogy haldokolva szállították a kórházba.

Columbia gramofon

künnő angol gép 5000 lej Lepage-nál, Cluj. Szállítás postán, utánvétellel. Lemez-árjegyzéket kérjen.

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az **Ideal kalapszalonn**

a legújabb filz kalapok óriási választékban és átmeneti Cluj, Regele Ferd. 8.

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikkek Bernát papirosruházában legolcsóbban a Bernátban szerezhetik be. Cluj, (Kolozsvár) Főter 29. Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

Megjelent az amerikai **Royal írógépnek egy-váltós portabelje.**

Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépvalalatoknál

Aruház

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

Aruház

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

Aruház

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

Aruház Ferdinand 12. Színteladók nagy mennyiségben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

— **Dr. Rosenbaum — Litvánia főkonzulja Palesztinában.** Jeruzsálemből jelentik: A litván-kormány a Tel-Avivban élő dr. Rosenbaumot Litvánia palesztinai főkonzuljává nevezte ki. Dr. Rosenbaum egykor a zsidó ügyek minisztere volt Litvániában.

— **Megjeleni a „Noar“.** Az erdélyi zsidó ifjúság nívós és tartalmas lapjának, a „Noar“-nak legújabb száma, izléses, artisztikus külsőben és változatos tartalommal jelent meg. Az utóbbi hónapok rohamos fejlődése után a „Noar“ ma már reprezentatív folyóirata lett a Barisszia és Aviva szervezetek mögé csoportosult ifjúsági csoportoknak, — cikkei hű tükörképét adják annak a héroszi munkának, amelyet ezek a szervezetek a cionista nevelés és az egyetemes zsidó célok érdekében végeznek. — A vezércikk a Marosvásárhelyen nemrég lezajlott ifjúsági konferencia jelentőségét méltatja. *Katzer* Ödön a firenzei Barissziáról ír, amely működésének harmadik évét töltötte be a napokban. *Dr. Schvieghoffer* János a temesvári, piarista gimnázium tanára „A zsidó ifjúság útja“ címmel cikkezik, amelyben — mint kivülről — a zsidó ifjúság érvényesülésének egyedüli lehetőségét látja a nemzeti mozgalomba való bekapcsolódásban. *Kasztner* Rezső a Barissziák konferenciájáról számol be színes írásában. *Hirsch* Simon a zsidó ifjúság halottairól ír megható nekrológot, *Fischer* Ernő, a párisi Barisszia vezetője pedig *Károly* hercegnek a 18. században írt memoárjairól számol be, amelyben ez a zsidó boldogulás útját a zsidó állam felállításában jelölte meg. *Hirsch* Zsigmond, *Öhlbaum* Etus, *Vass* Lili, *Fritsch* József cikkei, *Halmágyi* Mária, *Barzilai* István versei és *Grosz* Péter versfordítása teszik a Noar legújabb számát is elevenné és változatossá. Itt említjük meg, hogy a „Cionista Szemle“ című rovatot, amelyet dr. Szőnyi Géza szerkeszt, ezúttal *Weinberger* Nándor, a Zs. N. Sz. főtájkára írta és Szőnyi dr. neve egy nyomdai elnézés folytán került a rovat fölé.

— **A kormány megtartotta többségét az irországi választásokon.** Londonból jelentik: Az ir szabadállamban csütörtökön zajlottak le a parlamenti választások, amelyek a legnagyobb nyugalomban folytak le. A választóknak körülbelül nyolcvan százaléka leszavazott és az eddigi jelentések szerint a kormány megtartotta többségét, úgy, hogy az ir politikában nem várható változás.

— **Mária Antoinette-kiállítás Versaillesben.** Párisból jelentik: Mária Antoinette relikviáiból Versaillesben kiállítást rendeznek. Valamennyi ismertebb portré, amit a királynőről, férjéről és gyermekeiről festettek együtt lesz a kiállítás anyagában. A világ minden magán-gyűjteményében és muzeumban fellelhető relikviát összegyűjtötte a rendező Versaillesi Bibliotéka Társaság, amelynek Fontenay vicomte az elnöke.

— **Megtalálták Sába királynőjének fővárosát.** Londonból jelentik: Crawford angol kapitány, a londoni Royal United Service Institution tagja megtalálta Sába királynő fővárosát: Ophirt. A kapitány egy év előtt indult el felfedező útjára két angol tudós kíséretében. Crawford Adentől keletre, 700 kilométernyire akadt rá Ophir romjaira. Az expedíció sok felbecsülhetetlen értékű régi tárgyat talált; feltárta egy Salamon király korabeli templom maradványait. A leletek egyrésze már utban van a British Muzeum felé

* **Teljes üzletfelosztás** miatt hatóságilag engedélyezett végeladás a Reclam textiláruházban főpostával szemben. Összes textillokkek minden elfogadható árban kiárultatnak.

— **Felmentettek az okirathamisítással vádolt sólyomkői jegyzőt.** Egy különös és régen huzódó bűnyűben hozott meggyőztető ítéletet a kolozsvári ítélőtábla. Az ügy előzményei mintegy két és fél évre nyúlnak vissza, amikor a legfőbb agrárbizottság Ferenczy Lajos borsaujfalusi földbirtokosnak kisajátított földjéből 100 holdat visszaadott. A föld visszaadását az agrárbizottság az előjáróság bizonyítványa alapján rendelte el azon a címen, hogy Ferenczynek a földre, mint állattenyésztőnek, szüksége van. A döntés ellen Borgovan Vasile sólyomkői pap kifogást adott be először a megyei agrárbizottságnál, majd amikor az eredménytelen maradt, bűnvádi főljelentést tett Luszti Ödön körjegyző, Ferenczy Lajos és Ferenczy Imre földbirtokosok ellen okirathamisítás címén. A törvényszék Ferenczy Lajost 10 ezer lej pénzbüntetésre, Luszti Ödönt és Ferenczy Imrét pedig 15—15 napi elzárásra, 3 évi hivatalvesztésre és 100—100 lej pénzbüntetésre ítélte. Felelbevezés folytán a kolozsvári ítélőtábla elé került az ügy Dr. Ghilezan ügyvéd, Luszti jegyző védője logikusan felépített beszédében rámutatott arra, hogy a bűnyűben kicsinyes szempontok és tarthatatlan vádak szerepelnek, ami nyilvánvalóan kitűnik abból is, hogy Borgovan lelkész egyedül csak Luszti ellen tette meg bűnvádi főljelentését az előjárósági bizonyítvány aláírói közül, noha azt a községi bíróság és a járás szolgálatja is aláírta. A két Ferenczy védői ugyancsak könnyűszerrel döntötték meg a vád alapjait, amely után az ítélőtábla a törvényszék ítéletét megsemmisítette és mind a három vádlottat felmentette a vád és annak következményei alól. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott és így jogerős.

— **Eljegyzés.** Diamantstein Magduska Blajeni de jos és Berger Samuel Magura Ilvei jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Hevesi Piroska növendékeinek hangversenye.** Szombat este nagy és disztिंगvált közönség előtt tartották meg Hevesi Piroska növendékei vizsgakoncertjüket. A vizsga csak újabb bizonyítékát adta annak, hogy a művészlelkű Hevesi Piroska valósággal apostoli munkát végez Kolozsváron a zenekultúra propagálásában. Olyan generáció nő fel Hevesi Piroska keze alatt, amely magasabbrendű művészi feladatok teljesítésére lesz hivatott. A bemutatkozó növendékek mindegyike nemcsak az előadói darabok technikai nehézségeit hidalta át játszi könnyedséggel, de kongenialis átérzéssel interpretálta azokat, kiváló frazirozással a művek lelkébe behatolva. *Grünfeld* Ella művészképző-növendék Brahms G-moll rapszódiját és Dohnányi Tolle-Gesellschaftját interpretálta a virtuóz tökéletességével. *Blum* Ilus egy Brahms-rapszódia visszaadásában mint bravuros technikájú, kiforrott játékos mutatkozott be. *Izsák* Laura az előadás megkapó melegségében és közvetlenségében, *Waczek* Ilus pedig az érzések árnyalati nianszizálásában brillírozott. *Salamon* Klári, *Sattler* Jolán, *Neufeld* Bandi, *Vámos* Dusi mindannyian alapos készütségről és zenei intelligenciáról tettek tanúságot. Az ifjabbak közül a meglepően fejlett technikával és meleg érzéssel játszó *Berkó* Nusit, a bravuros technikájú *Farkas* Nusit emeljük ki. *Stotter* Sanyi fiatal, tehetséges kezdő, aki egy Dohnányi-Gavottet interpretált igen tetszetősen. A műsor kiemelkedő pontja volt az alig 5 éves *Mátyás* Ilonka szereplése. A csöppnyi művésznő Beethoven-variációkat játszott bámulatosan fejlett tudással és felkészültséggel. A szereplőket virágokkal halmozták el, majd a meleg est műsorának befejezésékepen hatalmas ovációban részesítették Hevesi Piroskát.

3 pesti kottasláger:
1. Hallod-e? Tango. 2. Olga, édes Olga Charleston. 3. Mért kerülsz el engem? Tango. Ezek most legnépszerűbbek.
Darabja 48 lei. Kapható MORA-VETZ-nél és minden könyvkereskedésben. 2

* **Románia új vámtarifája** dr. Bereczky Ernő fordításában és alapos magyarázataival 350 lej az Uj Kelet könyvostályában.

SPORT

A III. ker. TVE brilliáns játékkal győzte le a Haggibbort

III. ker. TVE—Haggibbor 5:0 (3:0). A budapesti csapat ragyogó csatárjátékokat produkált. A Haggibbor handicapeitén játszott

(Cluj-Kolozsvár, június 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délután a budapesti III. ker. TVE együttese mutatkozott be a kolozsvári sportpublikum előtt. Az óndai proficsapat Kolozsváron ebben a szezonban még nem látott tüneményes játékot produkálva, könnyen győzte le a sok önfeláldozással játszó, de az utóbbi időben balszerencsétől üldözött Haggibbort. A III. ker. TVE, amely a magyar profi futballbajnokság finisében a Hungária, az UTE és a Sabaria fölött aratott győzelmeivel tette nevét nemzetközi viszonylatokban is ismertté, a futballjátéknak minden szépségét megragyoztatta a kolozsvári publikum előtt. A csatárok hajszálfinom passzokkal, ördögös testcselezésekkel és villámgyors szöktetésekkel dolgozták keresztül magukat a Haggibbor védelmén, a kapu előtt pedig félelmetes határozottságot mutattak. A fedezetsort három egyformán iskolázott, szorgalmas és fejlett taktikai érzékkel rendelkező játékos egészítette ki, a két hátvéd pedig áttörhetetlen sziklavárként verte vissza a Haggibbor-támadásokat. Különösen a balhátvéd tőrölő felszabadítórugásai váltották ki a publikum meg-megújuló tetszésnyilvánításait.

A Haggibbor teljesítményét súlyosan befolyásolta, hogy Klein már a játék első negyedórájában bokarándulást szenvedett és kiállni kényszerült. Klein sérülése miatt Reményi kényszerült a balhát posztját elfoglalni, aki ugyan elsőrangú halfjátékos produkált, viszont a csatársor akcióképessége ezzel megbomlott. A csapat legjobb része a közvetlen védelem volt, ahol Löbl Lajos sérülése ellenére is néhány bravuros védést produkált. Mentett mindent, ami menthető volt és önfeláldozó, odaadó játékkal feleltette elődjét. *Wesel* hatalmas munkapenzumot végzett el és a veszélyes helyzetek egész sorát tisztázta. *Pollák* is javuló formát mutatott, a második félidőben elfogadható játékot produkált. A fedezetsor legjobbja *Sternberg* volt. *Ordentlich* a rutin hiányát fiatalos lelkesedéssel és önfeláldozással igyekezett pótolni, *Reményi* pedig végig sakkban tartotta a III. kerületiek veszélyes jobbszárnyát. Az utóbbi mérkőzésen teljesen letört támadó-sorba ezáltal is csak a finomtechnikájú és átgondolt Róth vitt életet és lendületet, partnerek nélkül azonban, magárahagyva nem tudott érvényesülni. Lesújtó volt a két szélső: *Rosenfeld* II. és *Hegedüs* szárnalmas szereplése. *Fahnnak* sem volt egy jó momentuma sem, míg a tartalékként szereplő *Szilágyi* a robosztus III. ker. védelemmel szemben tehetetlen volt.

A Haggibbor vezetősége nevében dr. Kepes Imre üdvözlö a pályára lépő vendégcsapatot, majd az obligát virág- és zászlócseré után a III. ker. kezdte a játékot és a második percben a meglepett védelem mellett kiugró Konyor az első gölt helyezte a Haggibbor hálójába (1:0). A Haggibbor felnyomul, Klein huszméteres lövése a kapufélfá mellett süvit el. A budapesti csapat felsőbbes technikai és taktikai tudása egyre inkább kidomborodik, a Haggibbor védekezésére szorul. A 13. percben *Mácsai* lefut, Löbl eléjeszalad és ráveti magát, de megsérül. A beadott labdát Konyor az üresen maradt hálóba juttatja (2:0). Löblt ájultan viszik ki a pályáról, helyét *Reményi* foglalja el, aki néhány helyzetben bravurosan ment. A 16. percben Klein megsérül és kiáll, helyét *Sternberg* foglalja el, míg *Reményi* posztjára *Szilágyi* áll be. A 43. percben a tétovázó Haggibbor hátvédek mellett Konyor lövi a harmadik gölt (3:0), miután Löbl ismét elfoglalta helyét a kapuban.

Helycsere után a 3. percben *Drössier* csavart kornerrugása érintés nélkül a Haggibbor hálójába kerül (4:0). A 14. percben a vendégcsapat mestertien játszó középsatárának átadásából *Schiller* állítja be hatalmas lövéssel a végeredményt. A félidő végén a Haggibbor is szóhoz jut, de a masszív védelemmel szemben eredményt elérni nem tud. Dr. Hirsch igen jól bíraskodott.

Vidéki eredmények:

Marosvásárhely. MSE—KAC 3:2 (2:0). A marosvásárhelyi csapat Glanzmann I. (2) és Schwartz göljeival biztosan és megérdemelten győz.
Nagyvárad. NAC—Törekvés 2:1 (0:1).

Bukarest. Slo
A bécsi profik me
Arad. Vasas
mann (2), Himmer
dapesti csapat göll
Temesvár. A
szombathelyiek ne
amelyhez a temesv
Raab és Wetzer,
Külfö

Budapest.
13:1 (6:0). Orth,
ták az abszolút fö
góljait.

Róth

cipésznél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségek

KERJ
PIERRI
TISZTAS
EZU
LA
PI
LEGJO
AVILAGM

Reich

Kötél-
Üzlet és irod
Telefon 6-49

Tilolt é
G

Zsinegek,

Kö

amiket m

Hatvany Lajos
Maxim Gorkij
Kosztolányi De
St. Zweig: An
Zsolt Béla: H
Nagy Endre: i

Zsá

Kárj
ker
Bosk
Str. Re

RT
ians játékkal
aggibbort
 0 (3:0). A buda-
 játékokat produkált.
 belten játszott

Az Uj Kelet tudósi-
 dapesti III. ker. TVE
 kolozsvári sportpubli-
 at Kolozsváron ebben
 tüneményes játékot
 e a sok önfeláldozás-
 a balszerencsétől ül-
 TVE, amely a ma-
 inisében a Hungária,
 aratott győzelmével
 rlatokban is ismertté,
 égét megragyogtatta
 esatárok hajszálinom
 ésekkel és villámgyors
 tál magukat a Hag-
 ttt pedig félelmetes
 lezetsort három egy-
 és felett taktikai
 egészítette ki, a két
 lavárként verte visz-
 Különösen a balhát
 váltották ki a publi-
 ántásait.

súlyosan befolyásolta,
 negyedórájában boka-
 li kényserült. Klein
 nyszerült a balhát
 elsőrangú halfjátékok
 akcióképessége ezzel
 része a közvetlen
 sérülése ellenére is
 kált. Mentett min-
 önfeláldozó, odaadó
 esel hatalmas munka-
 lyes helyzetek egész
 ó formát mutatott, a
 játékot produkált. A
 volt. *Ordentlich* a
 ssel és önfeláldozással
 pedig végig sakokban
 széles jobbszárnyát.
 sen letört támadó-
 omtechnikájú és át-
 endületet, partnerek
 va nem tudott ér-
 szélső: Rosenfeld II.
 se. *Fahnnak* sem
 míg a tartalékként
 III. ker. védelemmel

nevében dr. Kepes
 épő vendégcsapatot,
 zlócsere után a III.
 odik percben a meg-
 Konyor az első gólt
 (1:0). A Haggibbor
 lövése a kapufélfa
 csapat felsőbbesége
 egyre inkább kidom-
 zésre szorult. A 13.
 eléjeszalad és ráveti
 t labdát Konyor az
 (2:0). Löblt ájultan
 Reményi foglalja el,
 rosan ment. A 16.
 all, helyét Sternberg
 tjára Szilágyi áll be-
 ggibbor hátvédek mel-
 gölt (3:0), miután
 kapuban.
 en Drössler csavart
 Haggibbor hálójába
 a vendégcsapat mes-
 átadásából Schiller
 a végeredményt. A
 is szóhoz jut, de a
 eredményt elérni nem
 skodott.

ények:
 —KAC 3:2 (2:0). A
 ann I. (2) és Schwartz
 helten győz.
 ekvés 2:1 (0:1).

Bukarest. Slovan (Bécs)—Fulgerul 1:0 (1:0).
 A bécsi profik megérdemelten győztek.
Arad. Vasasok—Arad komb. 4:2 (2:1). Fleis-
 mann (2), Himmer és Jellinek a szépen játszó bu-
 dapesti csapat góllövői.
Temesvár. Kinizsi—Sabaria 2:1 (0:1). A
 szombathelyiek nem érdemelték meg a vereséget,
 amelyhez a temesvári bíró jelentékenyen hozzájárult.
 Raab és Wetzler, illetve Stoffián a góllövők.

Külföldi eredmények:

Budapest. Magyarország—Franciaország
 13:1 (6:0). Orth, Skvarek, Takács és Kohut rug-
 ták az abszolút fölényben játszó magyar csapat
 góljait.

Róth
 cipésznél
 Szép-u. 2. sz.
 alatt készülnek
 a legújabb
 divatu
 cipő-
 különleges-
 ségek

KERJEN MINDENÜTT
PIERRE BORDT VAPENGET
 TISZTA SVEDACÉLBOL KÉSZÜL
 EZÜST ÖTVOZÉSSEL

LA LAME DELUXE

PIERRE

LEGJOBB * LEGOLCSÓBB
VILÁGMÁRKÁK KÖZÖTT VÉZET!

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai
 Kötél- és kendergyárosok
 Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
 Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
 Gazdasági kötélárak
 Géphajtó kötelek
 Malomhevederek
 Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák
 stb.

UJ KELET
 KÖNYVOSZTÁLYA
 Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvek,
 amiket mindenkinek o lvasnt kell:

Hatvany Lajos: Urak és Emberek I-II. 510
 Maxim Gorkij: Az Artomonovok..... 280
 Kosztolányi Dezső: Édes Anna 250
 St. Zweig: Amok 250
 Zsolt Béla: Házassággal végződik 320
 Nagy Endre: Lukits Milos kalandjai 160

Zsák és ponyva
 eladás és kölcsönzés.
 Kárpitós kellékek, zsinegek,
 kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
 Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

Közgazdaság

Észak- és Dél-Európa között két nagy vasuti vonalat állapítottak meg a teher- és személyszállítás lebonyolítására

Dolláralapon egységes nemzetközi vasuti tarifa bevezetését határozta el a drezdai vasutügyi konferencia

(Dresda, június 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban nagyjelentőségű nemzetközi vasuti konferencia zajlott le Drezdában, amelyen a német államvasutak képviselőin kívül a svéd, lengyel, osztrák, magyar, bolgár, román, görög, török, jugoszláv és csehszlovák kiküldöttek vettek részt. A konferencián a nyugati, középeurópai és keleti államok közötti vasuti forgalom intenzívebbé tételéről tárgyaltak. Két fővonalat állapítottak, az egyiket Északról Délre, Németországon, Csehszlovákián, Ausztrián, Magyarországon, Jugoszlávián keresztül összekötve Lengyelországot és a balkán államokat is a szaloniki kikötővel.

A másik vonal Németországban, Lengyelországban és Románián keresztül a Fekete Tenger felé, a Földközi Tenger kikötőjein keresztül Törökországon és Egyiptomon keresztül, kötne össze az északi államokat a keleti államokkal.

Ebben a két nagy nemzetközi vonalban Románia igen nagyjelentőségű szerepet játszana, mint transitó állam észak és dél között, különös figyelemmel a dunai és a fekete tengeri közlekedési vonalra. A drezdai tárgyalások során felmerült az a kívánság, hogy ebben a nemzetközi közlekedésben egy a teher, mint a személyszállítás tarifájánál egy stabil valutát használjanak, még pedig a dollárt, amivel kiküszöbölnék a határállomásoknál uralkodó eddigi rendszert, amely úgy a személy, mint a teherszállítást megnehezítette. Ugyancsak tervbe vették e vonalokon dolláralapon történő egységes nemzetközi tarifa életbe léptetését oly módon, hogy a teherszállításnál nemcsak a vasuti tarifa foglaltna benne, hanem azok az S. M. R. hajószállítványok is, amelyek a török, görög, vagy egyiptomi kikötőkbe vannak irányítva.

Csökken a magyarországi bankjegyforgalom. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma a június 7-iki kimutatás szerint 22.626.415 pengővel csökkent. A teljes bankjegyforgalom 406.013.734 pengő.

Németországban felemelték a hivatalos bankkamatot. Berlinből jelentik: A Német Birodalmi Bank ma 5 százalékról hat százalékra emelte fel a váltólezámitolási kamatlatát. A kamatlábemelés, amely váratlanul érte a piacot, a német Jegybank helyzete és a pénzpiacot mutató krízis tette szükségessé.

Nemzetközi Linoleum-kartell alakult. Berlinből jelentik: Európa valamennyi linoleumgyára berlini székhellyel nemzetközi kartellt alakított, melynek az a célja, hogy a világgiacon az árakat egyöntetűen szabályozza és a fogyasztókerü-

leteket az egyes államok között felossza. A kartellben az Egyesült-Államok linoleumgyarai nincsenek benne.

A magyar-osztrák kereskedelmi szerződés revíziója. Budapestről jelentik: Megirtak, hogy a magyar kormány hozzájárult a Magyarország és Ausztria közötti kereskedelmi szerződés revíziójához. A hozzájárulás magyar gazdasági körökben nagy feltűnést keltett. A gyártulajdonosok, a malomipar kivételével kimondották desinteressmentjüket. Mezőgazdasági körökben azonban kíváncsian várják az osztrák feltételeket. A gazdasági élet vezetői kifogásolják, hogy míg máskor a kormány a kereskedelmi szerződések megkötése előtt érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel, addig most mellőzte a gazdasági élet vezetőgyéniségeinek tanácsát.

Tőzsde

A román pünkösd miatt szünetelt a belföldi devizaforgalom.

Egyesült Közgazdasági és Iszálogbank Rt. jelentése

Valutapiac 1927 június 13 (Rador)

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich		—	—	491		11034	13675	649 ³ / ₄	
Newyork ..		520	520	—		57370	71075	3376 ¹ / ₂	
London		252550	—	—		2786 ¹ / ₂	345087	16405	
Páris		203620	203620	—		2247 ¹ / ₂	2784 ¹ / ₂	13235	
Milano		2865	2868	—		3162 ¹ / ₂	3926	18662	
Prága		1540	1540	—		169920	2105	—	
Budapest ..		9065	9065	—		—	12383	589	
Belgrád		91350	—	—		1008	1248	5940	
Bukarest ...		308	—	1515		339	420 ¹ / ₄	1990	
Varsó		5810	5810	—		6420	7944	376 ³ / ₄	
Bécs		731750	7316	—		8070	—	47472	
Berlin		12320	12321	—		13597	16838	79987	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 308, Páris 1515, Budapest 339, Bécs 42025, Prága 1990.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.
 Cluj, Piata Unirii 7. szám. — **Fiókjai:** Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen.
Saját tőkái 77 millió lej. — **Affiliált intézetei:** Tordaaranyos-Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tor-
 dán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Taka-
 rékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászregényvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szász-
 regényben és népbank r.-t. B.-hunyardon. **Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.** Engedélye-
 zett devizahely. Aruraktárai a vasut mellett.

Zongora - occasió!
 Előnyös nagybani kötésem folytán az összes világmárkás zongorákat engros árban árusítom,
 Kétféle új pianinok 26000 lejért. Uj keresztthuros rövid zongorák már 45000 lejért k a p h a t ó k
STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,
 Bulev. Reg. Ferd. 14. — Fióküzlet: BUDAPEST

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígs le velet csak úgy továbbitunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Kereskedők figyelmébe!

Ajánlok Erdélyszerte elismert שרעקע ארט. ישראל a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellátott, legtisztábban kezelt és frissen olvasztott

libazsirt

Friedmann Sámuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Intelligens németül beszélő izr. urileány ortodox zsidó családból gyermekek mellé vagy házkisasszonynak ajánlkozik. Háztartásban jártassággal bír. Cimet kiadó továbbit. 2792

Intelligens fiatal embert szakmunkára betanít és alkalmaz Dibela kötöttárugyár, Str. Cloșca [Fecske-utca 8. 2793

Zeneileg képzett lyrai tenor, elsőrendű kántor, a nagyünnepekre előmadkozói állást keres nagy hitközségnél, ahol esetleg korussal rendelkeznek, szíves megkereséseket „Rosenblatt tanítvány” jelíggel a kiadóba kér.

Üzletfelfoszlás miatt egy jókarbanlevő négyüléses autó igen jutányosan eladó. Értekezhetni dr. Sebestyén és dr. Fischer ügyvédek irodájában, Piata Unirii 20. sz. alatt.

Elzűstöt a legmagasabb napi áron vásárola
Tacâmul
ezüstáru és evőeszközugyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Keresek két vagy három szobás, konyhás, fürdőszobás etc. modern lakást, a város bármely részében. Megkereséseket „Csendes lakás” jelíggel a kiadóba kérek. 2787

Kereskedelmit végzett fiatal ember állást keres. Cim a kiadóban.

Legjobban tisztít
férfi szalma-
és panama-
kalapokat
FEHÉR.
Str. Memorand. 21
(v. Unió-u.)

Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (cégeknek hónapra), kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel, Strada Ratiu (v. Kötő-u.) 3. Telefon 831.

Jabonita sósfürdőn שרעקע vendéglő június 15-én megnyílik.

Tennis-nadrág 500 L.
Vászon-öltönyök
Lüster-saccók

NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

Zongorák

Bösendorfer, Wirth, Hoffmann, Produktiv, Genossenschaft, Parttart, stb. stb. világmárkás zongorák, előnyös kérés folytán, igen olcsó árban kerülnek eladásra

részletre is.

Bösendorfer és Wirth világmárkás zongorák gyári képviselete

Rosenberg,
zongorarakta, Cluj, C. Victoriei 5.

borotva
borotvaszappan
borotvafenő szij
borotvaecset
„UNICUM” Kun, Cluj,

UNICUM

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acéláruk
felülmulthatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

Előnyös fizetési feltételek mellett vásárolhat

WEISS ELEK

áruházában, Cluj, Deak Ferenc-u. 14.
Nagy választék női és férfi szövetekben, selymekben, vásznokban és szőnyegeken. - Olcsó szabott árak. - Előnyös fizetési feltételek

Villa Speranza
שרעקע ארט. ישראל
uri panzio
Szováta fürdő

Szováta fürdőn a múlt évben megnyílt s kitünően bevált שרעקע ארט. ישראל uri panzio a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már **június havában megnyílik.**

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem. Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné,** főrabbiné, Dicsosmartin (Dicsőszentmárton)

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-ajándékkul. 10 zsidótárgyu könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gólsz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine:	Bacharachi rabbi (75 lei helyett)	55
Fürth M.:	Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidó gyermekek részére) (75 helyett)	55
Silbermann:	Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)	50

Az olcsó könyvesoport és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltőség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

A FATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÖDESEGÉT FOKOZNI és MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMULHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE
EALX DE COLOGNE és LADY ILLATZER HASZNÁLATA UTJÁN LEHET

A legkiválóbb
Peerlessgloss-Apretura, Talppolitor,
valamint minden cipésziparhoz szükséges vegyi termékek a
MERCUR
készítmények.
Gyártja:
Rozák és Sámson
Cluj, S.r. Regina Maria 9
Telefon 7-9. — Kapható minden jobb bőrüzletben

10 válogatott könyv

Gyönyörű regények, szindarabok, értékes tanulmányok, Palesztina, Egyiptom részletes leírása az

Uj Kelet könyvsorozatában:

Az olcsó könyvesoportba tartoznak:

- Szabó Imre: Zsidó Almanachja (1927)
- Ignotus: Olvasásközben, tanulmányok
- Dosztojevszkij: A főnquisitor, regény
- Kassák Lajos: Misilló királysága, regény
- Wilde Oszkár: Az emberi lélek a szocializmusban
- Blicher Clausen: Heine Inga, regény
- Tábori Róbert: A negyvenéves férfi, regény
- Schopenhauer: A szerelem metafizikája
- Zoltán Sándor: Örvény, dráma
- Ben Ami: Palesztina—Egyiptom utmutató.

A szenzációs könyvsorozat a a — portóköltéségen kívül — **százhusz lej.** Megrendelhető levelezőlap útján az Uj Kelet könyvosztályában (Cluj, Strada Baron L. Lop 10.) Kolozsvári olvasóink az Uj Kelet kiadóhivatalában vehetik meg a sorozatot, levél, vagy telefon-rendelésre házhoz küldjük.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. B. L. Pop (Brassai-utca)
Telefon:
Szerk. és kiadóhiv. 9-77
N. Sz. — — —
Egyes szám ára pldvaron és vidéken Bukarestben is

1927 június 15 S

Az utóbbi év legnagyobb betegséghányzott belőle a indultak egymás mányosan átgond világnézetek harc natnyi hatalmi érkat a kormányzás be: ez a harc is A politikai aréna amelyben a napot a többi pártok nap körül kering néha dühös türelm határozott és tiszt távolságban. Esz lehetett, mert m kiméletlen harc a kis morzsáért. viszonyok kiterm mus“ speciális haz zonyása annak, determinálta nál kérdését.

Am ez a rend het és olyan szor robbanthat ki, m tes szombat éjszaki niszteriumokban, kétségtelemné vált végeredményben kel megszerzett é ilyen lelkiismeret lanul áll az európ hisszük, hogy me a fantasztikus szá jeli lázas pénzoszt de hogy nagysza az ma már kétség rendszer, amely szinte teljesen kil és az egész állam many szolgálatába

Az elmúlt év gal megismételhet példájukon minde a híres kiszólást: nemcsak a látszat, hogy nem a korn az államért, hanem rekért. Az a sok közgazdasági és s rívóan nyilatkozik ebben az önző és rendszerben leli rendszer, ha tovább teljes morális és országot.

Vissza az esznetlen harcához! szelleméhez! Ez denkinek, aki azt ban a tisztesség tisztítani a politipárthatalmi érdek éhes mitlauererek helyet adjanak harcának.

A román beljogositának fel musra. Nem rajz hogy az általunk vagy holnap meg ilyesmi csak lassu érhető el. De azt talanul kezdetét